

<http://eportal.parlamentnilisty.cz/Articles/4974-kdyby-nepospichal-tomas-bata-pokarat-nezdarneho-syna-tomika-2008-mozna-by-tragicky-nezahynul-pise-91-leta-spisovatelka-a-pametnice-eliska-jechova-pro-eportal.aspx>

Kdyby nepospíchal Tomáš Baťa pokárat nezdárného syna "Tomíka" (+2008), možná by tragicky nezahynul, píše 91-letá spisovatelka a pamětnice Eliška Jechová pro ePortál

Autor: Eliška Jechová | 6.8.2012

12.července 2012 uplynulo 80 let od tragické smrti Tomáše Bati. Město uspořádalo dopoledne pietní vzpomínku na Lesním hřbitově u hrobu Tomáše Bati. Zlínské noviny věnovaly pietní vzpomínce celou stranu s fotografií T. Bati a hrobu. Zveřejnili i údaje Ministerské komise, která vyšetřovala tragickou smrt T. Bati. Komise označila za její příčinu ztrátu prostorové orientace pilota. Vyloučila technické selhání stroje.

Záhadou však stále zůstávají okolnosti startu letadla za podmínek tak nepříznivých pro let. Budu mít 92 let a děkuji Bohu, že mi do těchto let ponechal duševní svěžest. Stále píši na počítači a e-mailem si dopisuji s přáteli a rodinou. Jsem už snad jedna z mála, která nosí v duši tuto záhadu tragických okolností smrti T. Bati. Má svíce již dohořívá a nechci si vzít toto tajemství na onen svět. Mohla bych mnohé, ještě dokud žiji, objasnit ze soukromého života Tomáše Bati.

Můj otec pracoval jako mechanik na letišti v Otrokovicích. Dobře se znal s pilotem Jindřichem Broučkem, který byl o rok starší. Můj muž byl „baťovec“ o 10 let starší než já a kamarádil se s mladším bratrem pilota Broučka.

T. Baťa když jel na služební cestu sám, vždy si sedl vedle pilota a při letu se s ním bavil a někdy i svěřoval. Jednou si povzdechl: „...mám mladou, VZDĚLANOU a pěknou ženu, kterou mi mnozí závidí. Chtěl jsem mít mnoho dětí. Můj otec jich měl 11 a já mám jednoho syna a žena mi ho rozmazluje“.

Střední školu jeho syn Tomík studoval ve Švýcarsku, aby se naučil cizí jazyky. Domů jezdil na 1. Máje, na prázdniny a Vánoce. Když měl 14 let, tak ho otec donutil jeden měsíc prázdnin pracovat jako dělník v továrně, aby poznal výrobu obuvi jako budoucí majitel. To se však Tomíkovi příliš nelíbilo a nerad jezdil na prázdniny do Zlína. Maminka za ním často jezdívala a dávala mu peníze, takže opravdu žil jako milionářský hoch.

Když měl 17 let volal otci, že na prázdniny do Zlína nepřijede, že pojedje s kamarády na výlet. Tomáš Baťa se rozčílil a nařídil mu, aby hned přijel do Zlína. Syn neuposlechl. Bylo již 11 dnů prázdnin a on ještě nepřišel.

K večeru 11.července telefonoval ze své kanceláře Tomíkovi, kdy mu oznamoval, že zítra letí do Švýcarska na zahájení provozu nové továrny a přeje si, aby se otevření zúčastnil a poté s ním poletí do Zlína. Syn mu však odpověděl: „Až přiletíš, nebudu již ve Švýcarsku“, a položil mu telefon. BAŤA V ROZČÍLENÍ NAPSAL LISTINU, KTERÁ USTANOVILO PRODEJ VŠECH AKCIÍ FIRMY TOMÁŠE BATI NEVLASTNÍMU BRATRU JANU A. BAŤOVI.

Tuto listinu našel notář při pozůstalostním řízení v trezoru jeho kanceláře, přiloženou k poslední vůli z r. 1931. Tomáš Baťa naplánoval odlet na půl páté. Rovněž i můj otec musel být ve čtyři hodiny na letišti.

Ráno byla v Otrokovicích hustá mlha. Baťa byl velmi neklidný a netrpělivý. Čekal s piloty v odbavovací hale a nechal telefonicky prověřit počasí v okolí. U ranní kávy prozradil pilotům obsah včerejšího telefonátu se synem. Po půl hodině zprávy z telefonátů hlásily již pěkné počasí v Mnichově, v Curychu i ve Vídni. V Otrokovicích však byla stále ještě velmi hustá mlha.

Asi po čtyřiceti minutách čekání dal T. Baťa příkaz ke startu s dovětkem: „musíme odletět, jinak mi syn opravdu ujede...“. Pilot Brouček, který znal tvrdohlavost šéfa, proto neodporoval a příkaz splnil. Nedlouho po startu se letadlo zřítilo. Otec byl mezi prvními u havarovaného letadla. Snad kdyby Baťa

seděl v kabině, tak by možná se zraněním přežil. Otec se informace o ranním hovoru před startem dozvěděl od pilotů a doma nám je tlumočil. Letadlo bylo později vystavené v Baťově památníku, který nechal postavit jeho nevlastní bratr Jan A. Baťa. Navštívili jsme s rodiči několikrát památník a mám doma i fotografii zříceného letadla.

Při výročí tragické události otec často vzpomínal na okolnosti a poukazoval na to, kam až může vést neposlušnost dětí. Tato okolnost zůstala po desetiletí veřejným tabu. Nechtěli jsme, aby toto tajemství mladého Tomíka nějak diskreditovalo a netrpěl nějakým komplexem viny za smrt svého otce, protože jsme jej, jako jediného syna Tomáše zakladatele, zbožňovali.

Tomáš Baťa vychovával svého nevlastního bratra od sedmi let jako syna. Byl na něj velmi přísný, ale měl ho rád. Jeho mladá žena, když poznala jejich vzájemnou lásku, začala na něj žárlit a syna vychovávala k nevraživosti proti němu. Při křtu dal T. Baťa synovi do vínku své a Janovo křestní jméno, které Tomík nikdy neužíval. Místo na výlet musel Tomík přiletět otcí na pohřeb. Ale již nikdy nemusel jako dělník pracovat. Příští prázdniny v 18 letech přijel do Zlína v novém moderním sportovním autě. Byla jsem od něj o šest roků mladší. Dobře si ho pamatuji, protože chodíval na tenisové kurty u elektrárny a na baťovské letní koupaliště, kam jsem spolu s bratrem také chodila velmi často sportovat.

Když přijel po roce 1989 Tomík se svou ženou poprvé do Zlína, vítalo jej přeplněné náměstí Míru. Lidé se domnívali, že převezme továrnu a do Zlína se vrátí baťovský duch provázený radostným a veselým životem. Velmi se mýlili. Já jsem se s ním také osobně setkala, ale styděla jsem se za něj, jak špatně mluvil česky. Stýkala jsem se s „baťovci“, kteří byli ještě za Jana Baťi vysláni do továren v různých státech a všichni mluvili dobře česky včetně jejich dětí a žen, mnohdy cizinek.

Tomík nenechal učit česky žádné ze svých dětí a vnuků, ba ani jeho žena Sonja, po dlouhých letech soužití česky mluvit neumí. Tomáš Baťa dobře věděl, že syn nemá zájem o koncern a proto již před odletem na Dálný Východ r. 1931 napsal poslední vůli pro případ havárie letadla, kde stanovil jako dědice svého nevlastního bratra Jana s tím, že vyplatí stanovenou sumu peněz v závěti jeho mladé ženě a synovi. Což se také stalo a všichni s tím souhlasili. J. A. Baťa byl po válce v nepřítomnosti účelově odsouzen za údajné kolaborantství s Němci, které nebylo nikdy prokázáno, aby mohl být vyvlastněn jeho majetek v ČSR.

Další soud, který nikdy nečekal, vyvolala paní Marie Baťová se synem Tomíkem o továrny v cizině, který trval 15 let. Jan přišel o všechny peníze a ještě o zdraví. Dvě rány mrtvicí způsobily, že ve svých 67 letech v roce 1965 předčasně zemřel. **Multimilionář Tomík Baťa se dožil téměř 94 let a za svůj dlouhý život nepostavil ani jednu továrnu. Jan A. Baťa ze šest let a sedm měsíců postavil několik továren v republice a šest velkých továren v zahraničí, nepočítaje mnoho desítek malých afilací, tzv. jednotek.** Jméno J. A. Baťi se po šedesáti letech dočkalo rehabilitace, přesto se o Janovi téměř nemluví i když v krátkém čase udělal tak mnoho.

Historie se nedá zamlčet, ani překrucovat. Vše je zapsáno v paměti mého počítače. Potom, co mi syn vydal 4-dílnou kroniku „Žila jsem ve XX. století“, mne navštívil jistý novinář, jehož jméno si již nepamatuji. Udělal si velmi mnoho poznámek, ale nic nebylo zveřejněno. **Před odchodem mi však řekl: „Vše co jste mi sdělila je velmi zajímavé, ale nepište tolik o J. A. Baťovi, ONI to neradi slyší“. Kdo jsou ti ONI? Pozůstalí po Tomíkovi, nebo ti současní, kteří „ukradli“ tovární areál a Janovo dílo ve Zlíně? Spravedlnost stále spí...**

Více o autorce na - http://cs.wikipedia.org/wiki/Eli%C5%A1ka_Jechov%C3%A1